

20. s. etter Treenighetsdagen 2022- Asbjørn Hjorthaug

Tekster: Salme 145, Ordspr. 2:1-11, Ef. 5.15-21, Matt 22:1-14, II Matt 13: 44-46

Himmelriket kan lignedes med ...

Jesus satte seg nede ved sjøen. Da det kom så mye folk, måtte han sette seg i en båt mens folkemengden stod på stranden. Så talte han til dem i 7 liknelser. Han startet med lignelsen om såmannen der himmelriket kan lignedes med en mann som sådde godt korn i åkeren, men så kom fienden med ugressfrø. Himmelriket kan også lignedes med et sennepsfrø, det minste av alle som blir til det største tre. Himmelriket kan lignedes med en surdeig. Himmelriket kan lignedes med en not som kastes ut og drar inn fisker av alle slag. Så kommer våre to liknelser om skatten og perlen.

Jeg forstår godt disiplene som synes dette var vanskelig I Matt 13,10 f står det: «*Da kom disiplene til ham og spurte: "Hvorfor taler du til dem i lignelser?" Jesus svarer: "Dere er det gitt å kjenne himmelrikets hemmeligheter, men dem er det ikke gitt."*» Så gir han de en forklaring i versene 12 - 17. Gjennom ulike liknelser viser Jesus oss himmelrikets hemmeligheter. Spørsmålet er da hva han vil vise oss i disse to enkle lignelser om skatten og perlen? Er ikke disse ganske identiske?

Når vi snakker om en skatt og en perle, så handler det om verdifulle saker. Det er noe som er vel verd å ta vare på og som det kan være lønnsomt å eie?

Når det gjelder funnet av skatten i åkeren, så førte det til at mannen solgte alt han eide for så å kjøpe åkeren for å få tak i skatten. Når det gjelder perlen som kjøpmannen fant, så solgte også han alt han eide for så å kjøpe perlen. Men liknelsene er forskjellige. Jesus vil ha fram ulike sider ved himmelriket ved å fortelle disse to liknelsene.

1) Den første er om at himmelriket er å lignedes med en skatt som er gjemt i en åker.

Denne lignelsen sier noe om hvordan det kristne livet begynner.

2) I den andre er himmelriket å lignedes med en kjøpmann som lette etter fine perler

Denne lignelsen sier noe om hvordan det kristne livet fortsetter.

Vi kan innledningsvis slå fast at: Det å eie himmelriket eller Guds rike er det samme som å være Guds barn, en kristen. Det å eie himmelriket er det samme som å eie denne skatten eller perlen.

Himmelriket og skatten.

Den første lignelsen viser oss at det var en tilfeldighet at mannen fant skatten. Det var ikke et resultat av systematisk leting og undersøkelser. Skatten lå gjemt, og han fant den. Den lå der og ventet på å bli funnet. Gleden ble så stor at han solgte alt han eide og så kjøpte han åkeren. Skatten var hans. Skatten er Kristus.

At vi blir kristne er ikke et resultat av en viljesbeslutning, et valg eller en lang arbeidsprosess. Skatten var gjemt. Mannen som fant skatten, visste ikke at den var der. Det var en ren tilfeldighet. Men skatten lå der hele tiden. Slik har en funnet mange store skatter oppigjennom tidene. Det har vært mennesker som har pløyd sin åker, gravd i jorda og så plutselig en dag kommer de over et verdifullt og interessant funn. Det går ikke fram av teksten at mannen hadde til hensikt å lete etter skatten. Han fant den uten å søke etter den.

For fariseerne og de skriftlærde var det stikk motsatt. Åkeren som de arbeidet i, var Skriften med loven og de hellige profeter. De arbeidet ved å grave i denne åkeren. De søkte bevisst etter skatten. De gransket Skriftene år ut og år inn. Hvorfor? Jesus svarer: «*Dere gransker skriftene, fordi dere mener at dere har evig liv i dem og nettopp de vitner om meg!*» Joh 5,39 Men på tross av sitt intense søk og arbeid så fant de ikke skatten «*Israel strakte seg etter loven med dens rettferdighet, men de nådde ikke opp til loven. Hvorfor ikke? Fordi de holdt seg til gjerninger, ikke til tro. De støtte mot snublesteinen,*» Rom 9,31f De støtte på skatten i åkeren mange ganger, men de ville ikke vedkjenne seg den og kunne ikke kjenne den igjen. Johannes sier om Jesus at han kom til sine egne, men de kjente ham ikke og tok ikke imot ham. I stedet ble Jesus for dem en snublesten til fall og dom. «*Og når han kommer, skal han gå i rette med verden og vise den hva som er synd, rett og dom. Synden er at de ikke tror på meg.*» Joh 16,8

Hva med deg? Hvor leter du etter Kristus? Mange er på hvileløs vandring for å finne han. De prøver i ulike miljøer, tester ut opplevelser, har vært innom karismatikken og på lovens veg. Men det blir liksom aldri bra nok. Det er alltid noe som kan bli mer fullkomment, komme mer på plass før jeg kan hvile og si at nå er jeg sikker på at Gud elsker meg og at jeg er en rett kristen. Slik går hele livet. Hør

hva Paulus sier til oss: «*Tenk ikke med deg selv: Hvem skal fare opp til himmelen? - det vil si for å hente Kristus ned - eller: Hvem skal stige ned i avgrunnen? - det vil si for å hente Kristus opp fra de døde. Men hva sier den? Ordet er deg nær, i din munn og i ditt hjerte. Det er troens ord, det som vi forkynner. For hvis du bekjenner med din munn at Jesus er Herre, og tror i ditt hjerte at Gud har oppreist ham fra de døde, skal du bli frelst. Med hjertet tror vi så vi blir rettferdige for Gud, med munnen bekjenner vi så vi blir frelst.*» Rom 10,4ff

Når vi nå ikke kan finne rettferdigheten fra Gud gjennom egne gjerninger og anstrengelser, hvordan kan vi da finne den? Legg merke til at den var skjult i åkeren. Den var der uten at han viste det. Rettferdigheten fra Gud som er skjult for vår fornuft, åpenbares av Den Hellige Ånd for oss gjennom Ordet, gjennom evangeliet. Paulus kaller evangeliet for Guds kraft til frelse. Når skjer dette? Jo, når vi hører eller leser Ordet slik Luther gjorde det, slik røveren fikk høre det på korset, slik Paulus fikk høre det ved Damaskus, slik du fikk det i dåpens bad. Da sprenger evangeliet seg veg inn i et menneske og omskaper det til et nytt liv som tror. Men det kan være at mennesker hører Ordet mange ganger uten at de ser og hører. Det er nok av eksempler på det fra Jesu liv her på jorden. De fleste som hørte og så ham, tok ikke imot han. Men Gud bestemmer tid og sted. Det er han som handler når og hvor han vil. Den Hellige Ånd kommer ikke gjennom våre gjerninger og forberedelser og anstrengelser og viljestyrke. Nei, han kommer bare gjennom Guds ord, gjennom ytre, hørbare og synlige nådemidler. I 2. Kor 4 skriver Paulus om denne skjulte skatten: «*Er vårt evangelium skjult, så er det for dem som går bortapt det er skjult. For denne verdens gud har blindet de vantros sinn, så de ikke ser lyset som stråler fram fra evangeliet om Kristi herlighet, han som er Guds bilde.*» 2KO 4,3f. Når Gud lyser, så opplyser han oss. Han har opplyst meg med sine gaver sier Luther i tredje trosartikkel. Jesus er verdens lys, og Simon kalte Jesus et lys for hedningene. Den blinde mannen som måtte vaske seg i Siloa dammen, kunne ikke forklare det som var skjedd. Han visste bare en ting: Han som var blind var nå blitt seende. Han så plutselig lyset som alltid hadde vært der. Slik er det. Rettferdiggjørelsen, frifinnelsen skjedde ved Jesu død og oppstandelse. Den gjelder for alle mennesker. Det Guds Lam som bar verdens synd, har for over 2000 år siden båret alle dine synder. Når Jesus ropte «*Det er fullbrakt*» så gjelder det også deg. Det er ferdig. Du kan ikke bidra til noe som helst. Mange lærer at Gud rettferdiggjør deg når du er villig og når du sier ja. De hevder at du får Guds rettferdighet som en belønning. Det er falskt. Gud er allerede forsonet. Dommen er avsagt. Alle mennesker og all synd var med da Jesus døde på korset. Det skjedde i historien engang for alle. «*Vi vet at én er død for alle, derfor er de alle døde.*» 2 Kor 5,15» *Fordi døden kom ved et menneske, er også de dødes oppstandelse kommet ved et menneske. For likesom alle dør på grunn av Adam, skal alle få liv ved Kristus. 1. Kor 15,21f.*

Adam syndet og hele menneskeslekten falt fra Gud. Kristus døde og stod opp etter tredje dagen, og hele menneskeslekten er rettferdiggjort. Denne rettferdiggjørelsen eier vi helt og fullkomment gjennom troen på Jesus Kristus. Men hvorfor er ikke alle kristne? Hvorfor ser de ikke skatten? Nei, for den er skjult for dem. De vil ikke se den, og de kan ikke se den. Mange prøver. De tror de kan kjøpslå med Gud for å få den. Det er nytteløst. Skatten finnes tilgjengelig for deg allerede. Nåden er gratis. Hva kan jeg gjøre? Bekjenn det og si som tolleren: *Gud vær meg synder nådig.* Når evangeliet kommer med sin kraft tar den bort dekket for dine øyne og du ser at alt er ferdig. Det du trodde du skulle oppnå ved iherdig innsats og forsakelser, hadde Gud alt gjort ferdig for deg. Ta det. Tro det. Det er ditt. Ser du nå hvor sentral denne korte lignelsen er. Den handler om den objektive og allmenne rettferdiggjørelsen. Det som er kirkens viktigste artikkel og vårt varemerke som kirke. «*For av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave.*» Ef 2,8

Mannen solgte alt han eide for å kjøpe åkeren med skatten. Det påminner om det Paulus sier i Filip 3,7: «*Men det som før var en vinning for meg, ser jeg nå som et tap på grunn av Kristus. Ja, jeg regner alt som tap, fordi det å kjenne Kristus Jesus, min Herre, er så mye mer verd. For hans skyld har jeg tapt alt, og jeg ser det som skrap for at jeg kan vinne Kristus og være i ham. Her har jeg ikke min egen rettferdighet, den som loven gir, men den rettferdighet jeg får ved tro på Kristus, den som er fra Gud og bygger på tro.*»

Å bli en kristen, å bli omvendt handler om at du akter alt ditt eget for tapt og så få evangeliet åpenbart. Alt er ferdig. Jesus har gjort alt for å frelse deg. Gud har felt frifinnelsesdommen. Guds rettferdighet ligger og venter på deg. Å bli en kristen er å se det som alt er ferdig. Det er ikke lønn for hardt arbeid. Det er å få avslørt det Gud har gjort ferdig at det gjelder deg og at du får alt av nåde.

Himmeriket er en perle.

I den andre lignelsen er himmelriket å lignedes med en kjøpmann som leter etter fine perler. Han vet hva han gjør. Han søker aktivt etter gode og fine perler. Når han så finner en, så ofrer han alt han eier for å få den. Dette er en som eier troen og skatten. Derfor snakker vi nå om troens vekst og en kristens liv. Omvendelsen er Guds verk alene. Her kan vi ikke bidra med noe som helst. Det eneste vi kan bidra med er motstand. Men etter å ha blitt omvendt og født på ny, så har vi også fått en ny vilje og en ny lyst. Vi søker nå gjerne etter himmelske perler. En kristen skal kjempe, be, søke, lete mm. *«Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere. For den som ber, han får, og den som leter, han finner, og den som banker på, blir det lukket opp for.»* Matt 7,7-8. Vi er ikke i himmelen. Vi sloss oss fram mot dette målet. Gud betrakter oss som vi allerede er i himmelen, men bare den som er på vei til himmelen er i himmelen, sier Luther. Vi skal altså vokse i troen, ikke stå stille og stagnere. *«Derfor må den som tror han står, passe seg så han ikke faller!»* 1Kor 10,12. En kristen må etter omvendelsen arbeide på sin salighet. Det koster å få tak i og å beholde perlen. *«Vær ikke redd for det du skal lide! Djevelen kommer til å kaste noen av dere i fengsel, for at dere skal settes på prøve, og i ti dager skal dere lide vondt. Vær tro til døden, så skal jeg gi deg livets krone».* Åp. 2, 10. Det står om apostlene at de var glade for å lide for sin Herre og frelser. Men i Efesus er det noen som ikke har ofret alt for å få perlen: *«Men dette har jeg imot deg, at du har forlatt din første kjærlighet. Tenk på hvor du stod før du falt. Vend om og gjør igjen dine første gjerninger! Ellers kommer jeg over deg og tar lystemen din bort - hvis du ikke vender om.»* Åp 2,4f Jesus er radikal når han sier at vi står i fare og må ofre alt. Lokker øyet oss til synd, så riv det ut og kast det fra deg. Det er bedre om du mister øyet, enn at du blir kastet i helvete. Det samme med hånden som lokker deg, hogg den av. (Matt 5, 29-30). Jesus lover oss heller ikke fred på jorden. Troens strid må kjempes i verden, i familien, i kirken osv. Jesus snakker om den smale vei, den trange dør, om djevelen som en brølende løve eller som en lys engel. Han ber oss å vokte oss for falsk lære. Troens strid innebærer kamp, og du må ofre noe for å beholde perlen.

Den som blir født på ny vil gjerne søke og lete etter himmerikets perler. Vi kjenner på synden i oss, vi kjenner trykket fra verden, vi kjenner djevelen på nakken, vi søker etter evangeliet og trøsten. En kristen vil gjerne lese og høre Guds Ord og ta imot det i tro. En kristen søker til gudstjeneste og messe for å ta del i skriftemål og nattverd. En kristen går til nattverdsbordet for å få Herren selv i brød og vin til syndenes forlatelse. *«Du dekker bord for meg like for øynene på mine fiender. Du salver mitt hode med olje, mitt beger flyter over. Bare godhet og miskunn skal følge meg alle mine dager, og jeg får bo i Herrens hus gjennom lange tider.»* Sal 23,5-6. En kristen søker opp sin neste og deler med han og henne av sin tid, sine krefter og sine eiendeler og sin kristne bekjennelse. *«Vi elsker fordi Kristus elsket oss først».* Kristi kjærlighet tvinger meg. Men det en vokter mer enn noe, er evangeliets perle, det ofrer en alt for å beholde. Vi går på gudstjeneste, støtter opp under menighet, kirke og prest. Det koster tid og penger, men perlen må jeg ha. Den kan jeg ikke miste. Ja, ofrer du alt for å at du og dine barn og dine barnebarn skal ha en kirke og på den måten få beholde perlene? Her må vi ransake oss selv. En kristens liv er en kamp for å beholde troen. Det er en kamp mot verden, mot synden, mot sitt gamle menneske, mot den falske lære osv. Det er ikke likegyldig hvor du går, hva du gjør, hva du er med på, hva du sier, hva du ser. Hele tiden er du en kristen og skal leve ut ditt kristne vitnesbyrd. Den kristne friheten har du. Den skal du verne om. Ingen skal få pålegge deg restriksjoner av noe som helst slag i dette livet av det som er fritt, som Bibelen ikke sier noe om. Men Bibelen sier vitterlig en del om hvordan du skal leve som for eksempel Ef 5: *« Pass derfor nøye på hvordan dere lever, ikke som tåpelige mennesker, men som kloke, så dere kjøper den rette tid, for dagene er onde. Vær ikke uforstandige, men forstå hva som er Herrens vilje.»* I ditt møte med medmennesker skal du ofre alt for å beholde perlen. Jesus har en klar advarsel til oss alle: *Jeg kommer snart. Hold fast på det du har, så ingen tar fra deg din krone!* Åp 3,11

Amen